

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 26.2.2021 г.
COM(2021) 104 final

2021/0052 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СЪВЕТА

**за предоставяне, по силата на Регламент (ЕС) 2020/672, на временна подкрепа на
Естония с цел ограничаване на риска от безработица при извънредните
обстоятелства вследствие на избухването на COVID-19**

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

С Регламент (ЕС) 2020/672 („Регламентът за SURE“) се урежда предоставянето на финансова помощ от Съюза на държавите членки, които изпитват или са сериозно застрашени от тежък икономически шок, причинен от избухването на COVID-19. Предвидената в Регламента за SURE подкрепа е предназначена преди всичко за финансирането на схеми за подпомагане на работата на непълно работно време или подобни мерки за защита на работниците и служителите, както и на самостоятелно заетите лица, и съответно — за намаляване на последиците от безработица и загуба на доходи, както и, в допълнителен аспект, за финансирането на някои здравни мерки, по-специално на работното място.

На 4 февруари 2021 г. Естония поиска финансова помощ от Съюза по силата на Регламента за SURE. В изпълнение на член 6, параграф 2 от Регламента за SURE Комисията се консултира с естонските власти, за да провери дали е налице внезапно и съществено увеличение на извършените и планирани разходи, пряко свързани с въведените в отговор на пандемията от COVID-19 схеми за подпомагане на работата на непълно работно време и подобни мерки, както и свързани със здравето мерки. По-специално, увеличените разходи обхващат:

а) краткосрочна схема на пазара на труда за запазване на работните места. Целта е била да се подпомогнат служители в частния сектор, чиито заплати/надници или работни часове са били временно намалени поради значителното въздействие на извънредната ситуация, като на служителите се предоставят до 70 % от средната месечна заплата или надници на служителя, с таван до 1 000 EUR на служител на месец. Схемата е временна мярка за периода на извънредната ситуация от март до май 2020 г. Предвид продължаващото въздействие на извънредната ситуация върху заетостта, схемата за принудителен отпуск бе удължена и бе прилагана и през юни 2020 г. като условията ѝ бяха коригирани, така че държавната подкрепа за служител беше намалена до 50 % от средната месечна заплата или надници на служителя, с таван до 800 EUR на служител. За да получат държавна подкрепа за служителите си, дружествата трябваше да плащат най-малко 150 EUR (на брутна основа) на служител на месец, така че всеки служител е получавал месечни доходи от най-малко 584 EUR, което е равно на минималната работна заплата.

б) помощ за запазване на доходите на родители, които по време на извънредната ситуация е трябвало да преустановят работа, за да се грижат за децата си със специални образователни потребности. Това е временна мярка за периода на извънредната ситуация от 12 март до 17 май 2020 г. Помощта е изчислена въз основа на социалния данък, платен върху заплатите или надниците на съответния родител през 2019 г. Помощта покрива 70 % от средната дневна заплата или възнаграждение на единия родител.

в) краткосрочна схема на пазара на труда за артисти на свободна практика, спортни треньори и ръководители на хорове и танцови групи. Това е временна схема за периода на извънредната ситуация от 1 март до 31 май 2020 г. Артистите на свободна практика получават подкрепа в размер, равен на минималната работна заплата, за период от два месеца. Ръководителите на хорове и фолклорни танцови групи и спортни треньори получиха правителствена подкрепа, която представлява 70 % от средната заплата или надници за периода от октомври 2019 г. до февруари 2020 г., с таван до 1 000 EUR на служител на месец. Спортните треньори са подпомогнати в размер на 50 % от редовната им заплата/надници, а останалите 50 % са изплатени от спортните организации.

г) мярка, свързана със здравеопазването, която се изразява в публични разходи за лични предпазни средства и допълнителни общи пособия и консумативи.

д) краткосрочна схема за подпомагане на болници с цел компенсиране на разходите за наемане на временен персонал за отделенията за COVID-19 и интензивните отделения, както и за заплащането на удълженото работно време за лекари, медицински сестри и друг персонал. Тя покрива разходите за допълнителна нужда от персонал в отделенията за COVID-19 и интензивните отделения в болниците. Допълнителният персонал е нает с по-висока заплата (коефициент 2,0), за да се поддържа мотивацията на персонала по време на извънредната ситуация.

е) обезщетение за служителите през първите три дни на отпуск по болест за периода на извънредната ситуация от 13 март до 17 май 2020 г. Увеличеното използване на отпуски за болест и грижи поради COVID-19 е компенсирано за лицата, осигурени от естонската здравноосигурителна каса за първите три дни на заболяване (които обикновено се заплащат от работодателя).

Естония предостави на Комисията необходимите сведения.

Предвид наличните доказателства Комисията предлага на Съвета да приеме решение за изпълнение, с което на Естония по силата на Регламента за SURE да се предостави финансова помощ в подкрепа на горепосочените мерки.

- **Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политика**

Настоящото предложение е напълно съобразено с Регламент (ЕС) 2020/672, по силата на който е изготвено.

С настоящото предложение се допълва друг правен инструмент на Съюза за предоставяне на подкрепа на държавите членки при извънредни ситуации — Регламент (ЕО) № 2012/2002 на Съвета от 11 ноември 2002 г. за създаване на фонд „Солидарност“ на Европейския съюз („Регламент (ЕО) № 2012/2002“). На 30 март 2020 г. бе приет Регламент (ЕС) 2020/461 на Европейския парламент и на Съвета, с който в обхвата на посочения инструмент се включват тежките извънредни ситуации в областта на общественото здраве и се определят специални операции, допустими за финансиране.

- **Съгласуваност с други политики на Съюза**

Предложението е част от набор от мерки, разработени в отговор на настоящата пандемия от COVID-19, като „инвестиционната инициатива в отговор на коронавируса“, и допълва други инструменти в подкрепа на заетостта, като Европейския социален фонд и Европейския фонд за стратегически инвестиции (ЕФСИ)/InvestEU. Като предвижда заемането на средства и след това отпускането на заеми в подкрепа на държавите членки в този конкретен случай на пандемия от COVID-19, настоящото предложение служи като втора защитна линия за финансиране на схеми за подпомагане на работата на непълно работно време и подобни мерки, които спомагат за съхраняването на работните места и оттам — за защитата на работниците и служителите, както и на самостоятелно заетите лица срещу риска от безработица.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

- **Правно основание**

Правното основание на настоящия инструмент е Регламент (ЕС) 2020/672 на Съвета.

- **Субсидиарност (при неизключителна компетентност)**

Предложението е в резултат на отправено от държава членка искане и като проява на европейската солидарност предоставя на тази засегната от избухването на COVID-19 държава членка финансова помощ от Съюза под формата на временни заеми. Като втора защитна линия такава финансова помощ ще облекчи временно увеличените публични разходи на правителството за схеми за подпомагане на работата на непълно работно време и подобни мерки и ще спомогне за съхраняването на работните места и оттам — за защитата на работниците и служителите, както и на самостоятелно заетите лица срещу риска от безработица и загуба на доходи.

Тази подкрепа ще е от полза на засегнатото население и ще смекчи прякото социално и икономическо въздействие, причинено от настоящата криза с COVID-19.

- **Пропорционалност**

Предложението е съобразено с принципа на пропорционалност. То не надхвърля необходимото за постигането на целите на инструмента.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Консултации със заинтересованите страни**

Предложението трябваше да се изготви в съкратени срокове, за да може да се приеме своевременно от Съвета, поради което не бе възможно да се проведе консултация със заинтересованите страни.

- **Оценка на въздействието**

Поради спешния характер на предложението не беше направена оценка на въздействието.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Комисията следва да може да заема средства на финансовите пазари, които след това да предоставя в заем на държавата членка, искаща финансова помощ по инструмента SURE.

Освен предоставянето на гаранции от държавите членки са предвидени и други мерки с оглед на финансовата стабилност на схемата:

- стриктен и консервативен подход към финансовото управление;
- изграждане на портфейл от заеми, при който се ограничава рискът от концентрация, годишната експозиция и прекомерната експозиция към отделни държави членки, като същевременно се осигуряват достатъчни ресурси за най-нуждаещите се държави членки; както и
- възможности за подновяване на дълга.

Предложение за

РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СЪВЕТА

за предоставяне, по силата на Регламент (ЕС) 2020/672, на временна подкрепа на Естония с цел ограничаване на риска от безработица при извънредните обстоятелства вследствие на избухването на COVID-19

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕС) 2020/672 на Съвета от 19 май 2020 година за създаване на Европейски инструмент за временна подкрепа с цел смекчаване на рисковете от безработица при извънредни обстоятелства (SURE) вследствие на избухването на COVID-19¹, и по-специално член 6, параграф 1 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

- (1) На 4 февруари 2021 г. Естония поиска финансова помощ от Съюза, с която да допълни националните си усилия за преодоляване на въздействието от избухването на COVID-19 и на социално-икономическите му последици за работниците и самостоятелно заетите лица.
- (2) Избухването на COVID-19 и предприетите от Естония извънредни мерки за преодоляване на разпространението на вируса и на социално-икономическите и здравните последици от него се очаква да се отразят изключително сериозно на публичните финанси. Според прогнозата на Комисията за Естония от есента на 2020 г., към края на 2020 г. дефицитът по консолидирания държавен бюджет се очаква да достигне 5,9 % от брутния вътрешен продукт (БВП), а консолидираният държавен дълг — 17,2 % от БВП. Според междинната прогноза на Комисията за Естония от зимата на 2021 г., през 2020 г. БВП се очаква да е намалял с 2,9 %.
- (3) Избухването на COVID-19 блокира значителна част от работната сила на Естония. Това доведе до внезапно и съществено увеличение на публичните разходи в Естония във връзка с краткосрочните схеми на трудовия пазар и подобни мерки и прибягването до съответните здравни мерки, свързани с избухването на COVID-19, както е посочено в съображения 4—9.
- (4) С Постановление № 130 „Tööhõiveprogramm 2017—2020“ на правителството от 17 ноември 2016 г., изменено през 2020 г.², както е посочено в искането на Естония от 4 февруари 2021 г., бе въведена краткосрочна схема на пазара на труда за запазване на работните места (в сила от 23 март 2020 г.). Целта бе да бъдат подпомогнати служителите от частния сектор, чиито заплати или работно време са били временно намалени поради значителното въздействие на извънредната ситуация, като на служителите се предоставят до 70 % от средната месечна заплата или надници на

¹ ОВ L 159, 20.5.2020 г., стр.1.

² Riigi Teataja (наричано по-нататък RT) I, 20.3.2020 г., 3.

служителя с таван от 1 000 EUR на служител месечно. Схемата бе временна за периода на извънредната ситуация от март до май 2020 г. Като се има предвид продължаващото въздействие на извънредната ситуация, постановлението беше изменено отново³ и се прилагаше за юни 2020 г. Условието за схемата за принудителен отпуск бяха адаптирани, така че помощта от правителството за служител беше намалена до 50 % от средната месечна заплата или надници на служителя с таван до 800 EUR на служител. За да получат помощ от правителството за своите служители, предприятията трябваше да плащат най-малко 150 EUR (на брутна основа) месечно на служител, така че всеки един от тях получи месечни доходи от най-малко 584 EUR, което е равно на минималната работна заплата.

- (5) С Постановление № 26 „Erivajadusega lapse vanema toetuse saamise ja maksmise tingimused ning toetuse arvutamise alused“ на правителството от 9 април 2020 г.⁴, както е посочено в искането на Естония от 4 февруари 2021 г., се въвежда помощ за запазване на доходите на родители, които по време на извънредната ситуация е трябвало да преустановят работата, за да се грижат за децата си със специални образователни потребности. Мярката бе временна за периода на извънредната ситуация от 12 март до 17 май 2020 г. Помощта бе изчислена въз основа на социалния данък, платен върху заплатите или надниците на съответния родител през 2019 г. Помощта покрива 70 % от средната дневна заплата или надници на единия родител.
- (6) С Наредба № 7 „COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse levikuga seotud kriisi leevendamiseks ette nähtud toetusmede laulu- ja tantsupeo liikumises osalevatele kollektiividele“ на министъра на културата от 30 април 2020 г.⁵ и Наредба № 9 „COVID-19 puhangust tingitud erakorraline abi kultuuri- ja spordivaldkonnale“ на министъра на културата от 30 април 2020 г.⁶ (в сила от 3 май до 11 септември 2020 г.) и „Treeneri tööjõukulu toetuse määramise tingimused, sealhulgas nõuded spordialaliidule, spordiklubile ja spordikoolile ning selle omaosalusele, treeningrühmale ja treenerile, ning toetuse suuruse, jaotamise, tagasimaksmise ja tagasinõudmise kord“ от 26 ноември 2014 г., изменена през 2020 г.⁷, както са посочени в искането на Естония от 4 февруари 2021 г., бе въведена краткосрочна схема за артисти на свободна практика, спортни треньори и ръководители на хорове и танцови групи. Става въпрос за временна мярка за периода на извънредната ситуация, дължаща се на избухването на COVID-19. Артистите на свободна практика бяха подпомагани със сума, равна на минималната заплата за период от два месеца. Ръководителите на хорове и фолклорни танцови групи и спортните треньори получиха държавно подпомагане на доходите, което представляваше 70 % от средната заплата или надници за периода от октомври 2019 г. до февруари 2020 г. с таван от 1 000 EUR. Спортните треньори бяха подпомогнати в размер на 50 % от редовната им заплата/надници, а останалите 50 % бяха платени от спортните организации.
- (7) Естония също така въведе редица свързани със здравето мерки за справяне с епидемията от COVID-19. Съгласно законодателен акт „Riigi 2020. aasta lisaelarve seadus“ на парламента, приет на 15 април 2020 г.⁸, както е посочен в искането на Естония от 4 февруари 2021 г., е мярка, свързана със

³ RT I, 30.5.2020 г., 4.

⁴ RT I, 10.4.2020 г., 5.

⁵ RT I, 30.4.2020 г., 28.

⁶ RT I, 9.9.2020 г., 4.

⁷ RT I, 5.5.2020 г., 21.

⁸ RT I, 21.4.2020 г., 2.

здравеопазването, която позволява на правителството да закупи лични предпазни средства, допълнителни общи пособия и консумативи.

- (8) С Постановление № 28 „Eriolukorras Eesti Haigekassa kaudu hüvitiste ja teenuste eest maksmise tingimused ja kord“ на правителството от 23 април 2020 г.⁹, както е посочено в искането на Естония от 4 февруари 2021 г., беше въведена краткосрочна схема за подпомагане на болниците с цел компенсиране на разходите за наемане на временен персонал за COVID-19 отделенията и интензивните отделения, както и за заплащането на удълженото работно време за лекари, медицински сестри и друг персонал. Схемата покрива разходите за допълнителна нужда от персонал в COVID-19 отделенията и интензивните отделения в болниците. Допълнителният персонал е нает с по-висока заплата (коефициент 2.0), за да се поддържа мотивацията на персонала по време на извънредната ситуация.
- (9) Накрая, с Постановление № 28 „Eriolukorras Eesti Haigekassa kaudu hüvitiste ja teenuste eest maksmise tingimused ja kord“ на правителството от 23 април 2020 г.¹⁰, както е посочено в искането на Естония от 4 февруари 2021 г., бе въведено обезщетение за служителите през първите три дни на отпуск по болест. Мярката бе временна през периода на извънредната ситуация от 13 март до 17 май 2020 г. По-честото използване на отпуски по болест и грижи поради COVID-19 беше компенсирано за лицата, осигурени от естонската здравноосигурителна каса за първите три дни на заболяването, което обикновено се заплаща от работодателя.
- (10) Естония изпълнява условията по член 3 от Регламент (ЕС) 2020/672 за отпускане на финансова помощ. Естония предостави на Комисията подходящи доказателства, че извършените публични разходи са се увеличили с 230 000 000 EUR, считано от 1 февруари 2020 г., в резултат на националните мерки за справяне със социално-икономическите последици от избухването на COVID-19. Това представлява внезапно и съществено увеличение, тъй като е свързано както с нови мерки, така и с увеличено търсене на действащи мерки, които заедно обхващат значителна част от работната сила в Естония.
- (11) В съответствие с член 6 от Регламент (ЕС) 2020/672 Комисията се консултира с Естония и провери внезапното и съществено увеличение на извършените публични разходи, пряко свързани с посочените в искането от 4 февруари 2021 г. схеми за подпомагане на работата на непълно работно време и подобни мерки, и със съответните свързани със здравето мерки, в отговор на избухването на COVID-19.
- (12) Поради това на Естония следва да се предостави финансова помощ, за да ѝ се съдейства да се справи със социално-икономическите последици от тежкия икономически шок, причинен от избухването на COVID-19. Комисията следва да взема решенията относно падежа, размера и отпускането на траншовете и вноските в тясно сътрудничество с националните органи.
- (13) Настоящото решение не засяга резултата от евентуалните процедури за нарушения на функционирането на вътрешния пазар, които биха могли да бъдат открити в частност по силата на членове 107 и 108 от Договора. То не отменя посоченото в член 108 от Договора изискване към държавите членки да

⁹ RT I, 24.4.2020 г., 13.

¹⁰ RT I, 24.4.2020 г., 13.

уведомяват Комисията за случаите, които биха могли да представляват държавна помощ.

- (14) Решението за предоставяне на финансова помощ се взема с отчитане на съществуващите и очакваните нужди на Естония, както и на исканията за финансова помощ съгласно Регламент (ЕС) 2020/672, които вече са представени или за които е планирано да бъдат представени от други държави членки, при прилагане на принципите на равно третиране, солидарност, пропорционалност и прозрачност,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Естония изпълнява условията по член 3 от Регламент (ЕС) 2020/672.

Член 2

1. Съюзът отпуска на Естония заем с максимален размер 230 000 000 EUR. Неговият максимален среден срок до падежа е 15 години.
2. Срокът на разполагаемост на предоставената с настоящото решение финансова помощ е 18 месеца, считано от първия ден след датата, на която настоящото решение поражда действие.
3. Комисията предоставя на Естония финансовата помощ от Съюза чрез максимум осем транша. Всеки транш може да се изплаща на една или няколко вноски. Срокът до падежа на вноските по първия транш може да бъде по-дълъг от максималния среден срок до падежа, посочен в параграф 1. В такъв случай срокът до падежа на останалите вноски се фиксира така, че след изплащането на всички траншове да бъде спазен посоченият в параграф 1 максимален среден срок до падежа.
4. Отпускането на първия транш зависи от влизането в сила на споразумението за заем, посочено в член 8, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2020/672.
5. Естония поема разходите по посоченото в член 4 от Регламент (ЕС) 2020/672 финансиране от Съюза за всеки транш, а също така и евентуалните такси и направени от Съюза разходи във връзка с финансирането на заема, предоставен в съответствие с параграф 1 от настоящия член.
6. Комисията взема решение относно размера и отпускането на траншовете, както и размера на вноските.

Член 3

Естония може да финансира следните мерки:

- а) краткосрочна схема на пазара на труда за запазване на работните места, както е предвидена в Постановление № 130 „Tööhõiveprogramm 2017—2020“ на правителството от 17 ноември 2016 г., изменено през 2020 г.;
- б) помощ за запазване на доходите на родители, които по време на извънредната ситуация е трябвало да преустановят работата, за да се грижат за децата си със специални образователни потребности, както е предвидена в Постановление

№ 26 „Erivajadusega lapse vanema toetuse saamise ja maksmise tingimused ning toetuse arvutamise alused“ на правителството от 9 април 2020 г.;

- в) краткосрочна схема за артисти на свободна практика, спортни треньори и ръководители на хорове и танцови групи, както е предвидена в Наредба № 7 „COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse levikuga seotud kriisi leevendamiseks ette nähtud toetusmede laulu- ja tantsupeo liikumises osalevatele kollektiividele“ на министъра на културата от 30 април 2020 г. и Наредба № 9 „COVID-19 puhangust tingitud erakorraline abi kultuuri- ja spordivaldkonnale“ на министъра на културата от 30 април 2020 г. и „Treeneri tööjõukulu toetuse määramise tingimused, sealhulgas nõuded spordialaliidule, spordiklubile ja spordikoolile ning selle omaosalusele, treeningrühmale ja treenerile, ning toetuse suuruse, jaotamise, tagasimaksmise ja tagasinõudmise kord“ от 26 ноември 2014, изменена през 2020 г.
- г) мярка, свързана със здравеопазването, която позволява на правителството да закупи лични предпазни средства, допълнителни общи пособия и консумативи, както е предвидена в законодателен акт „Riigi 2020. aasta lisaelarve seadus“ на парламента от 15 април 2020 г.;
- д) краткосрочна схема за подпомагане на болниците с цел компенсиране на разходите за наемане на временен персонал за COVID-19 отделенията и интензивните отделения, както и за заплащането на удълженото работно време за лекари, медицински сестри и друг персонал, както е предвидена в Постановление № 28 „Eriolukorras Eesti Haigekassa kaudu hüvitiste ja teenuste eest maksmise tingimused ja kord“ на правителството от 23 април 2020 г.;
- е) обезщетение за служителите през първите три дни на отпуск по болест, както е предвидено в Постановление № 28 „Eriolukorras Eesti Haigekassa kaudu hüvitiste ja teenuste eest maksmise tingimused ja kord“ на правителството от 23 април 2020 г.

Член 4

Адресат на настоящото решение е Република Естония.

Настоящото решение поражда действие в деня на нотифицирането му на неговия адресат.

Член 5

Настоящото решение се публикува в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Съставено в Брюксел на [...] година.

*За Съвета
Председател*